

COMITE FLAMAND DE FRANCE werd gesticht te Duinkerke op 10 april 1853. Aanleiding daartoe was het uitdrukkelijk verbod van de Nederlandse taal bij het onderwijs door de Academische Raad van het département du Nord. De stichters waren Edmond de Coussemaker, die tot voorzitter werd gekozen, Lodewijk de Baecker, ondervoorzitter, August Ricour, Reimond de Bertrand, Hyppolytus Bernaert, Pieter Meneboo en Desiderius Carnel. Het doel van het Comité flamand was: „l'étude de la littérature flamande, la recherche et la conservation des documents historiques et littéraires en langue flamande”. De leuze luidde: Moedertaal en Vaderland. In zijn ijver voor de Vlaamse moedertaal en het Vlaamse moederland wenste het Comité dus ook trouw te blijven aan het Franse vaderland, wat ook blijkt uit de naam van de vereniging. De geest van de stichters was zeker door en door Vlaams en het streven van het Comité sloot aan bij de actie van de taalbewegingen in andere delen van Frankrijk (o.m. in Provence: Mistral; in Bretagne: Association Bretonne) en in andere landen (België, Duitsland e.a.). De voorzichtigheid die het Comité noodzakelijkerwijze aan de dag moest leggen in een centralistische staat

COMITÉ FLAMAND DE FRANCE.

DIPLOME.

Moderlaet
en
Vaderland.

Dans sa séance du Quatre Août 1853, le Comité Flamand de France
a conféré le titre de Membre correspondant
à M. *Geyter*, secrétaire de la Société « Ver taal en Kunst » à Anvers

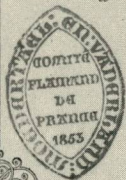
Dunkerque, le cinq Août mil huit cent cinquante trois

Le Secrétaire,

De Bertrand

Le Président,

de Cermette

die geen taalbewegingen duldde, was er oorzaak van dat zijn ijver voor de taal langzamerhand verzwakte en het zo goed als uitsluitend een beweging werd voor heemkundige, volkskundige en historische studie. Op dat gebied heeft het Comité zeer belangrijk werk geleverd en door zijn bestaan was het ook een voortdurend getuigenis van de aanwezigheid van de Vlamingen in Frankrijk. Zijn Vlaamse periodieken *Het Biekorfken* en *Lettervruchten der Vlamingen van Frankrijk* kenden slechts een kortstondig bestaan. Alleen het drie-maandelijks tijdschrift *Bulletin du Comité flamand de France* en de jaarboeken, de *Annales*, bleven tot op heden verschijnen, al gebeurt dit eerder periodisch. Elke generatie van het Comité flamand had haar grote figuren. Van de eerste dienen vooral DeCoussemaker, De Baecker en Carnel te worden vermeld. Van de tweede: Alexander Bonvarlet, Karel Becuwe en Frans van Costenoble. De grote figuur van de derde generatie was Kan. Kamiel Looten, die van 1900 tot '41 erevoorzitter was. Na K. Looten werd het voorzitterschap achtereenvolgens waargenomen door Paul Verschave (1941-'48), L. Détérez (1948-'56) en Mgr. H. Dupont (van 1956 af). Secretarissen zijn thans: Robert Hennart en Kan. Max Deswarte. De laatste jaren heeft het Comité flamand o.m. bij monde van Mgr. Dupont heel wat gedaan om de idee van het onderwijs van het Nederlands op de middelbare scholen van Frans-Vlaanderen ingang te doen vinden. Tot veel concrete resultaten kwam het echter niet.

LITERATUUR: L. Bertram, *Honderd jaar geschiedenis. Het „Comité Flamand de France”*, in *Notre Flandre*, jg. 2, nr. 2 (1953, p. 19-21) en nr. 3 (1953, p. 19-23); - *Le Livre du Centenaire du Comité flamand de France* (1954); - R. Debevere,

Edmond de Cousssemaker, in *Ons Erfdeel*, jg. 12, nr. 3 (1969, p. 90); - L. Verbeke, *Vlaanderen in Frankrijk* (1970, p. 49-70).

LUC VERBEKE